

Bodemkaart van Walcheren

Bruno toont een bodemprofiel

Uitzicht over de wijngaard van Domein de Boe

WIJNDOMEIN DE BOE

Een van de aspecten van mijn werk aan de universiteit waaraan ik de grootste voldoening ontleen, is het opleiden van jonge mensen. Zoals Bruno Suter, een Nederlandse student. Hij begon een wijnbedrijf in Zeeland en maakte daar in 2023 zijn eerste wijn.

TEKST: KEES VAN LEEUWEN FOTO'S: GERHARD HORSTINK

Op Bordeaux Sciences Agro (de landbouwniversiteit van Bordeaux) zijn we tien jaar geleden begonnen met het opzetten van wijnbouwopleidingen in het Engels. Hierdoor krijgen we studenten uit de hele wereld. Meestal komen die uit gevestigde wijnbouwlanden zoals Italië, Spanje, Amerika of Australië, maar de laatste jaren zien we ook Nederlanders. Bruno Suter was een van de eerste. Hij studeerde plantenwetenschappen aan de WUR (landbouwuniversiteit van Wageningen) en kwam voor een uitwisselingssemester in 2015 naar Bordeaux. Hij had vage plannen om misschien ooit een wijnbedrijf in Nederland te beginnen. Na zes maanden ging hij terug naar Wageningen om daar zijn studie af te ronden. Het was hem echter zo goed bevallen in Bordeaux, dat hij vroeg of hij zijn *master thesis* in mijn onderzoeksteam kon voorbereiden.

VAN WETENSCHAP NAAR WIJN

Ik nam hem graag aan, want Bruno was niet alleen een aardige jongen, maar had ook een scherp brein. Hij studeerde af op een heel theoretisch onderwerp: het modelleren van de invloed van het klimaat (met name de temperatuur) op het waterpotentieel in de wijnstok en deed dat briljant. Modelleren speelt een steeds grotere rol in de plantenwetenschappen, want met modellen kun je het gedrag van planten voorspellen als de omstandigheden, zoals bij klimaatopwarming, veranderen. Studenten die goed kunnen modelleren zijn zeldzaam en dus liet ik Bruno niet los. Ik bood hem in 2018 een baan aan en hij publiceerde twee mooie wetenschappelijke artikelen in het gerenommeerde tijdschrift *Frontiers in Plant Sciences* (Suter et al., 2019; Suter et al., 2021). Ik wilde hem graag houden en bood hem toen aan om een PhD te

doen. Maar uiteindelijk trok de uitdaging om in Nederland wijn te gaan maken hem meer aan dan een wetenschappelijke carrière.

ZOEKTOCHT NAAR LOCATIE

Bruno maakte een analyse van het Nederlandse klimaat en kwam tot de conclusie dat wijnbouw beneden de rivieren gemakkelijker is, omdat het daar een beetje warmer is dan in Noord-Nederland. Zeeland en Brabant trokken hem meer aan dan Limburg – dat hij opgegroeid is in Bergen op Zoom speelde daarin wellicht een rol. Landbouwgrond is duur in Nederland en om het project financieel haalbaar te maken, leek 5 hectare een goede maat. In 2020 stond er een fruitboomgaard te koop in Koudekerke op Walcheren, dicht bij Vlissingen, en dat zag er goed uit. De Kleine Schorre (op Schouwen-Duiveland) had al eerder bewezen dat Zeeland de potentie heeft voor het produceren van goede wijnen van *Vitis vinifera*. De nabijgelegen Noordzee zorgt voor een temperende invloed en het risico op voorjaarsvorst is klein. Zeeland is bovendien de provincie met de meeste zonuren van Nederland. Natuurlijk regent het er ook regelmatig, maar omdat het er ook bijna altijd waait, droogt de vegetatie snel, wat de kans op schimmelziektes (met name valse meeldauw) vermindert. Bruno kocht het bedrijf, dat De Boe heet, en dat er een leuk boerderijtje stond, was mooi meegenomen. Het was een flinke investering, maar de bank accepteerde het businessplan. Hij kon de fruitbomen rooien om plaats te maken voor wijnstokken. Als je een wijnbedrijf begint, dan komen de eerste flessen pas na vijf of zes jaar op de markt. Omdat er ondertussen toch brood op de plank moest komen, ging Bruno op de Kleine Schorre werken. Daar deed hij meteen nuttige ervaring op met Zeeuwse wijnbouw.

BODEM EN WIJNGAARD

Als landbouwingenieur had Bruno natuurlijk voor de aankoop grondonderzoek gedaan. In Zeeland is veel grond te vochtig om met succes kwalitatieve wijn te kunnen produceren. Kreekruggen zijn daar op een uitzondering. Na het indijken van Walcheren, eeuwen geleden, en het opzetten van een efficiënt afwateringssysteem, is het overgrote deel van het land waar veen in de ondergrond zit ingeklonken. Daardoor zijn de krekken, die oorspronkelijk laag in het landschap lagen, hoger

komen te liggen, op zogenaamde ruggen. De ondergrond van deze kreekruggen bestaat voornamelijk uit zand. Op een ander deel van het bedrijf is de grond kleiiger. Het idee is dat de zandgrond meer elegante wijnen zal produceren en dat er van de klei wijnen komen met meer kleur en body. De toekomst zal leren of dat op De Boe ook zo zal zijn. De wijngaard werd in 2021 en 2022 geplant met een hoge plantdichtheid (bijna 6000 stokken per hectare) en gesnoeid als *guyot simple*. Bruno plantte vroegrijpende variëteiten aan, met name chardonnay (22%), pinot gris (19%) en auxerrois (8%) voor de witte wijn en pinot noir (7%) voor rood. Hij is liefhebber van wijn uit de Jura en om zijn wijnen een eigen identiteit te geven, plantte hij de witte savagnin, ook wel traminer genoemd (5%), en de rode trousseau (8%). Om niet het risico te lopen dat hij in jaren met grote ziektedruk niets zou kunnen produceren, heeft hij ook de ziekeresistente souvignier (16%) en muscaris (13%) neergezet. Natuurlijk is het met muscaris en zijn uitgesproken muskaataroma's bijna onmogelijk om een terroirwijn te maken; om die reden is die variëteit in principe voorbestemd voor mousserende wijn (*méthode traditionnelle*).

OP BEZOEK BIJ BRUNO

Ik was natuurlijk erg nieuwsgierig hoe het Bruno verging op Walcheren. In december 2023 heb ik met Gerhard Horstink, met wie ik jaren geleden in Bordeaux studeerde, een bezoekje gebracht aan De Boe. Het was leuk om Bruno enthousiast in

PRAKTIJKERVARING

Bruno had voor hij begon al heel wat praktijkervaring opgedaan. Tussen zijn studie en baan in Bordeaux in had hij een jaar in Engeland gewerkt op een wijnbedrijf. Die keuze was natuurlijk niet toevallig, want de klimatologische omstandigheden in Engeland lijken op die in Nederland. Hij deed daar veel praktisch werk: hij zat op de trekker, hielp met het opbinden van de stokken en werkte in de kelder. Ook maakte hij wijn bij Marc Morey in Chassagne-Montrachet (Bourgogne), bij de Cave Hunawehr in de Elzas en bij Weingut Sonnenhof in Baden-Württemberg. Allemaal bedrijven in koele wijngebieden die voornamelijk witte wijnen produceren. Zo kreeg hij veel ervaring in het maken van wijn en ook inzicht in het potentieel van een breed scala aan druivenrassen.

WIJNKENNIS

SPORT

Bruno gebruikt geen onkruidverdelgers, natuurlijk omdat dat beter is voor het milieu, maar ook omdat, zoals hij zelf zegt, 'je daar lui van wordt.' Want in een vochtig klimaat onkruid in de hand houden zonder chemicaliën is een sport die niet veel tijd voor rust geeft.

WIJNKENNIS

zijn wijngaard te zien. Hij had speciaal voor ons bodemprofielen op de twee grondsoorten geopend en we konden met eigen ogen zien dat er ondanks de flinke regenval van november 2023 geen grondwater was. De wijnstokken stonden er mooi bij en de eerste oogst was binnen. De wijn zat nog in de tank, maar we konden hem al proeven. De Pinot Gris was vol en sappig, hoewel niet bijzonder lang. De blend Chardonnay-Auxerrois was zuiver, met een goede zuurgraad. Deze wijn zal gebruikt worden voor de methode traditionnelle. De wijn die de meeste indruk op ons maakte, was de Chardonnay-Savagnin. De pH van 3,2 duidt op een goed evenwicht: fris, maar niet te zuur. De wijn is vol en heeft een goede lengte. De aanwezigheid van savagnin in de blend maakt deze wijn origineel. Bruno is een man van veel talenten. Hij was een goede onderzoeker en had aan de universiteit carrière kunnen maken. Wijnmaken doet hij echter met evenveel overtuiging. De eerste wijnen worden in de zomer van 2024 gebotteld, maar onder tussen is er al wijn te koop op De Boe. Bruno heeft een selectie gemaakt van wijnen van wijnbedrijven waar hij gewerkt heeft, als een soort voorbeeld van wat er van de toekomstige productie te verwachten is. Het zou me niet verbazen als de wijnen van De Boe uiteindelijk nog veel beter blijken te zijn dan deze selectie.

Referenties

Suter, B., Triolo, R., Pernet, D., Dai, Z., & Van Leeuwen, C. (2019). Modeling Stem Water Potential by Separating the Effects of Soil Water Availability and Climatic Conditions on Water Status in Grapevine (*Vitis vinifera* L.). *Frontiers in Plant Science*, 10, 1485.
Suter, B., Destrac Irvine, A., Gowdy, M., Dai, Z., & Van Leeuwen, C. (2021). Adapting Wine Grape Ripening to Global Change Requires a Multi-Trait Approach. *Frontiers in Plant Science*, 12, 624867.